

Valja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50.—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55.—
za ostalo inozemstvo .. " 60.—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48.—
za en mesec .. " 4.—
V spravi prejemov mesečno .. 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10.—
za Nemčijo celoletno .. " 12.—
za ostalo inozemstvo .. " 15.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petstvirna (59 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva in večkrat .. " 45
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvirna K 1.—
Izbaja vsak dan izveniši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Nova mirovna nota monarhije.

Ko bomo povabljeni na svetovno konferenco.

Naš zunanji minister Burian je zopet pozval prijatelje in nasprotnike, naj pošljejo vlade vojskujočih držav svoje zastopnike v kako nevtralnno državo, da se bodo zaupno in neobvezno pomenili, pod katerimi pogoji bi se lahko sklenil mir. Od vseh prejšnjih mirovnih ponudb se razlikuje predležeča v tem, da ne vsebuje nikakih konkretnih pogojev, ampak samo pozivlja vlade prijateljskih držav, naj pošljejo svoje zastopnike, ki se bodo pomenkovali o načelih, na katerih naj se zgradi svetovni mir. Ali bo imel ta poziv kak uspeh, pokaže nam bližnja bodočnost. V poučenih krogih sodijo, da so sicer predpogoji za mir nekoliko boljši, kakor so bili lanskega leta, da so pa vendar še velike razlike med načeli, ki jih zastopajo na eni strani Nemčija in Avstrija-Ogrska ter na drugi strani Wilson in ententne države.

Na ta nasprotja opozarja tudi sedanja Burianova nota, ki pravi, naj se predložijo predlaganemu mirovnemu posvetovanju konkretni načrti, po katerih bi se izvedla od obeh strah postavljena načela. Kakor je znano, je Wilson v svojem govoru od 4. julija t. l. ponovil med drugim tudi načelo, da morajo postati vsi, tudi mali narodi, prosti ter da jim mora biti dana prilika, da si svobodno uredijo svojo državo. Rekel je tudi, da se mora mir skleniti od naroda do naroda, ker le tak mir more biti trajen. In v imenu Nemčije je izjavil nemški podkancler pl. Payer, da ne bodo vlade same sklepale splošnega miru, ampak sporazumno s celokupnim ljudstvom.

Mirovni korak naše monarhije.

Dunaj, 14. septembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Nepriistransko, vestno presojanje razmer vseh vojskujočih se držav ne prepušča več nobenega dvoma o tem, da vsi narodi, na katerikoli strani se že bore, koprne po skorajšnjem koncu krvavega boja. Kljub npravn in umljivi želji po miru se dozda ni posrečilo, da se ustvarijo predpogoji, ki so sposobni, da približajo mirovna stremjenja uresničitvi in premostijo prepad, ki zdaj vojskujoče se loči eden od drugega. Premisliti se morajo za to učinkujoča sredstva in pota, ki morejo nuditi odgovornim činiteljem vseh dežela priliko, da proučujejo sedanje obstoječe možnosti sporazuma.

Prvi korak, ki ga je podvzela Avstrija-Ogrska sporazumno s svojimi zavezniki 12. decembra 1916 z namenom, da privede do miru ni privedel do zaželenega konca. Razlogi so temeljili pač v takratnih razmerah. Da vedno bolj pojemajoče veselje do vojske svojih narodov ohranijo, so zveze vlade do tistega trenutka vsako razmišljanje o mirovni misli z najstrožjimi sredstvi zatirale, vsled česar tla mirnemu sporazumu niso bila primerno pripravljena.

na. Manikalo je npravnega prehoda med najdivjejšo vojno hujskarijo in spravljenostjo.

Napačna bi bila misel, da je ostal takratni naš mirovni korak popolnoma brez uspeha. Njegovi sadovi obstajajo v nepregledni prikazni, da vprašanje miru od takrat ni več izginilo z dnevnega reda, če tudi prispevajo pred tribunalom javnosti vodena tozadevna prerekanja istočasno dokaze o ne malenkostnih protislovjih, ki še danes ločijo vojskujoče se velesile v njih nazorih o mirovnih pogojih, se je le ustvarilo ozračje, ki več ne izključuje razprave o mirovnem vprašanju. Brez pretiranega optimizma se pač lahko izjav odgovornih državnikov vsaj sklepa, da volja, priti do sporazuma in naj vojska ne privede izključno z močjo orožja do odločitve, tudi v zveznih državah, izvzemši nekaterih ukrepov zaslepljenih vojnih hujšakov, ki jih gotovo ne podcenjujemo, polagoma pričinja prodirati.

C. in kr. vlada ve, da po globokih pretresih, ki so jih v življenju narodov povzročili uničujoči učinki svetovne vojske, majajoči se svetovni red ne more z enim zamahom zopet upostaviti. Trudapolna in dolga je pot, ki vodi k obnovitvi mirnih razmer narodov, katere ločita sovražstvo in razkačenost. Naša dolžnost je pa, da nastopimo pot pogajanj. Če tudi so še danes taki odgovorni činitelji, ki hočejo sovražnika vojaško ukloniti in mu vsiliti voljo zmage, se le ne more več dvomiti, da če se omenjeni smoter sprejme, — ako je sploh dosegljiv, — bi mu bil predpogoj nadaljnje krvavo in dolgotrajno borenje. Za vse države in narode Evrope usodnih posledic take politike bi tudi poznejši zmagoviti mir več ne popravil. Le mir, ki danes še nasprotujoče si nazore sovražnikov pravično vzravnava, bi bil mir, po katerem vsa ljudstva hrepene.

V tej zavesti in v neprestanem prizadevanju delovati v korist miru, sproži zdaj avstrijska-ogrška monarhija zopet misel, da privede do neposrednega razgovora sovražnih velesil. Resna volja do miru širokih plasti prebivalstva vseh držav, ki trpe vsled vojske, neustajljivo zbližanje v posameznih spornih vprašanjih, kakor tudi splošno spravljenost ozračja nudijo, kakor se zdi, C. in kr. vladi jamstvo v gotovi meri za to, da mogoče v korist miru podvzeti novi korak, ki upošteva na tem polju dozda pridobljene izkušnje, nudi možnost uspeha.

Avstrijska-ogrška vlada je zato sklenila, da napoti vse vojskujoče — prijatelja in sovražnika — na pot, ki jo smatra hodno in juna predlaga, naj s svobodnim izmenjavanjem misli preiskujejo, ako so dani tisti predpogoji, ki morejo kazati na uspešno skorajšnjo uvedbo mirovnih pogajanj.

C. in kr. vlada je v ta namen danes povabila vlade vseh vojskujočih se držav k zaupnemu in neobveznemu dogovoru v kakem kraju nevtralnega inozemstva in je nanje naslovila noto, ki je v tem smislu sestavljena.

S posebno noto se je naznanil omenjeni korak sveti stolici in se je apeliralo na papeževo zanimanje za mir. O demarši so se dalje obvestile tudi vlade nevtralnih držav.

Trajni, tesni stik, ki obstoja med štirimi zveznimi velesilami, jamči, da zavezniki Avstrije-Ogrske, katerim se stavlja predlog na enaki način, dele v noti razvijane nazore.

Besedilo note velesilam.

Mirovna ponudba, katero so naslovile velesile četverozveze 12. decembra 1916 svojim sovražnikom in katere spravljenih temeljnih misli niso nikdar opustili, pomenja kljub odklonitvi, ki jo je doživela, važno poglavje v povestnici sedanje vojske. K razločku prvih dveh in pol vojnih let je stalo vprašanje miru od tistega trenutka naprej v središču evropske, da takorekoč svetovne razprave in jo je od takrat v vedno večji meri zaposlovalo in nadvladovalo. Po vrsti so skoraj vse vojskujoče se države vedno zopet poprijele besedo o vprašanju miru. o njegovih pred-

pogojih in pogojih. Črta razvoja razprav ni bila enotna in trajna, temeljni nazori so se menjavali pod vplivom vojaškega in političnega položaja in ni vsaj do zdaj privedla do prijemljivega praktično uporabljivega splošnega izida. Vsekakor moremo, neodvisno od teh kolebanj, pribiti, da se je razdalja obeh nazorov v velikem in v celoti nekoliko približala, da se kljub nedvomljivim nadaljevanjem obstoja odločnih dozda nepremostljivih nasprotstev kaže odvracanje od marsikaterih najekstremnejših konkretnih vojnih smotrov in da se pojavlja v gotovi meri soglasje v splošnih temeljnih načelih svetovnega miru. Nedvomno je, da se v obeh taborih v širokih plasteh ljudstva narašča volja miru in sporazuma. Pri merjatev svoječasne sprejema mirovnih predlogov četverozveznih velesil pri njenih sovražnikih s poznejšimi izjavami odgovornih državnikov, kakor tudi neodgovornih, toda politično nikakor neupljivih osebnosti, potrjuje označeni vtis.

Približanje vojnih smotrov.

Medtem ko so, da navajamo zgled, stavili zavezniki v odgovoru predsedniku Wilsonu zahteve, ki so merile na razkosanje Avstrije-Ogrske, na zmanjšanje in globoko segajočo notranjo preobnovo nemške države in ukončanje evropskega posestnega stanja Turčije, so pozneje preuredili zahteve, katerih uresničenje mora imeti predpogoj v premagljivi zmagi, ali so jih deloma opustili.

Pred približno enim letom je minister Balfour v angleški spodnji zbornici podan izjavi pripoznal izrecno, da mora Avstrija-Ogrska sama rešiti svoja notranja vprašanja in da ne more nihče od zunaj naložiti Nemčiji ustave. Minister Lloyd George je izjavil pričetkom letošnjega leta, da ne spada k vojnim smotrom zaveznikov razkosati Avstrijo, oropati turški državi njene evropske dežele in posegati v notranjosti Nemčije. Simptomatično je tudi, ker je minister Balfour v decembru 1917 kategorično odklonil nazor, češ da se je kdajkoli angleška politika zavzemala za ustvaritev samostojne države v ozemljih Nemčije na levem bregu Rene. Izjave osrednjih velesil niso nikdar pripuščale dvoma, da vodijo le obrambni boj za nedotakljivost in važnost svojih ozemelj.

Izrazitejši kakor na polju konkretnih vojnih smotrov je dozorelo približanje nazorov glede na vodilne smeri, na katerih temeljih naj se sklene mir in zgradi bodoči red Evrope in svetu. V tej smeri je začrtal predsednik Wilson v svojih govorih 12. februarja in 4. julija t. l. temeljne stavke, ki niso zadeli pri njegovih zaveznikih na ugovor in njih dalekosežni uporabi se najbrže tudi s strani četverozveznih velesil ne bo ugovarjalo s predpogojem, da bo uporaba splošna in združljiva z življenjskimi koristmi prizadetih držav. Vsekakor se mora pomisliti, da ne zadošča soglasje v splošnih temeljnih stavih, marveč da gre tudi za to, da se sporazumemo o njih tolmačenju in o njih uporabi glede na posamezna konkretna vprašanja vojske in miru.

Nepooblaščen opazovalec ne more dvomiti, da se je v vseh vojskujočih državah brez izjeme želja po sporazumnem miru okrepila, da si vedno bolj prebija pot prepričanja, da mora nadaljevanje krvave borbe spremeniti Evropo v kup razvalin in jo tako izčrpati, da bo njen razvoj desetletja oslavljen, ne da obstoja jamstvo odločitvi z orožjem, nkar se je z obeh strani v štirih letih zaman stremilo za ceno stvarnih žrtv, trpljenja in naporov.

Kako dobiti pot in način, ki napotita in končno dosežeta uspeh? Obstoja li resni vidik, da se doseže smoter, če se nadaljuje razprava o mirovnem vprašanju po dosedanem načinu? Nismo srčni dovolj, da pritrđimo zadnjemu vprašanju.

Dosedanje prerekanje o miru.

Prerekanje z enega javnega odra drugemu, ki se je godilo dozda med državni raznih dežela, je bilo dejansko le serija samogovorov. Predvsem je manjkalo neposrednega stika. Govor in protigovor nista segla eden v drugega; govorniki so govorili mimo eden drugega. Na drugi strani

sta pa javnost, kakor tudi tla pretekani uropali možnost plodovitega napredovanja. Pri onih javnih nastopih take vrste se uporabljala oblika zgovornosti, ki računa z učinkom na veliko razdaljo in na množice. Tako se pa — zavestno ali nezavestno — poveča razdalja od sovražnega nazora, se ustvarijo nesporazumenja, ki primejo korenino in jo ne odstranijo in se otežkočuje prostodušno, priprosto menjanje misli. Vsak nastop vodilnih državnikov je precej, ko se zgodi in redno morejo pristojna mesa nasprotne strani odgovoriti, predmet strastnega ali pretiranega razgovora neodgovornih činiteljev. A tudi odgovorni državniki, ki jih skrbi, da ne ogrožajo vojskovanja z neugodnim vplivanjem na občutje doma in ne izdajo predčasno svojih zadnjih namer, se radi poslužujejo visokih glasov in se trmasto drže najskrajnejših nazorov.

Potreba drugega načina.

Če se podvzame poskus prevdanka, ako so dani temelji sporazumu, ki so sposobni, da odvrnejo od Evrope polom samomorilnega nadaljevanja vojske, se mora vsakakor izbrati drugačen način, ki omogočuje neposredno ustno razmotrivanje zastopnikom vlad — in le med njimi. Predmet razmotrivanju in medsebojnemu poznanju naj tvorijo tako nasprotujoči si nazori posameznih vojskujočih se držav, kakor tudi splošna načela, ki morajo tvoriti temelj miru in bodočim razmeram med državami, o katerih je mogoče predvsem poskusiti doseči sporazum z vidikom na uspeh.

Kakor hitro se doseže edinstvo o temeljnih načelih, naj se tekom dogovorov poskuša njih konkretna uporaba in rešitev v posameznih vprašanih miru. Upamo, da ni nikjer med vojskujočimi pomisleka proti izmenjavanju misli v opisani obliki. Vojskova dejanja se ne prekinjejo. Pogovori bi šli le tako daleč, v kolikor bi jih smatrali udeleženci, da nudijo uspeh. Zastopane države bi zato ne trpele nobene škode. Niti misliti ni, da more izmenjavanje misli škodovati reči miru, more ji marveč le koristiti. Kar se ne posreči prvič, se lahko ponovi, kar morebiti vsaj pojasni nazore. Gore starih pomot je mogoče odstraniti, privedejo se lahko k prebitju mnogi novi nazori, reke zadržanega človekoljubja bi se odprle, v katerih toploti bi ostalo vse bistveno izginilo bi marsikatero protislovje, kateremu se danes prisojajo prevelika važnost.

Prepričani smo, da so vsi vojskujoči se dolžni človeštvu, da skupno preiskujejo, če je mogoče zdaj po tolikih letih požrtvovalnega, a neodločenega boja, katerega celi tek kaže na poravnavo, da se konča strašna borba.

C. in kr. vlada zato predlaga vladajočim vseh vojskujočih se držav, naj k zaupnemu in neobveznemu razgovoru o temeljnih načelih, v katerem kraju nevturalnega inozemstva in v katerem času, o čemur se morajo še skleniti pogovori, odpošljejo delegate, katerim bodo naročene, naj naznanijo nazor svojih vlad o obrazloženih načelih, da sprejemajo eno ali obvestila, kakor tudi odkritosrečno in prostodušno naprosijo in podele pojasnila o vseh točkah, ki se morajo precizirati.

C. in kr. vladi je čast, da vlado s prijaznim posredovanjem Vaše ekscelence prosi, da obvestilo izročiti blagovolite vladi

Listi o mirovni ponudbi.

Burianova nota se opira očividno, kakor opozarja »Neue Freie Presse«, na kongres v Chatillonu, ki je zboroval, ko se je še nadaljeval končni boj z Napoleonom.

»Neue Freie Presse« poroča z mero-dajne nemške strani, da so v Berlinu bili o Burianovi noti obveščeni, preden so jo odposlali. Nemški merodajni politični krogi so glede na noto previdni v svojih izjavah in pravijo, da si o učinku note še ne morejo napraviti lastne sodbe.

Zakaj je Burian samostojno nastopil? »Neue Freie Presse« pravi, da je Avstrija-Ogrska nastopila z noto samostojno, ker skupni nastopi zdaj niso dosegli uspeha. Če tudi Francozi sovražijo monarhijo, se le ne more spremeniti dejstvo, da jim rane, ki se noče zaceliti od frankobrodskoga miru, nismo zadali mi. Londonska bojna sredstva proti notranjemu miru v monarhiji so v protislovju z resnico, da se nismo žal razvili v gospodarsko velesilo in zato ne moremo vzbuditi trgovske zavisti. Naše posebno razmerje nasproti zahodnim velesilam in Ameriki je napotilo grofa Buriana do misli, da mogoče boljše prodre glas, ki govori z Dunaja.

Ali doseže Burianova demarša uspeh? »Arbeiter Zeitung« se peča na uvodnem mestu z Burianovo demaršo. List pravi, da če tudi načelno nasprotuje tajni diplomaciji, le pripozna, da je morebiti primereno z zaupnimi razgovori pripraviti tla pravim pogajanjem. Besedilo note je stečajne, kakor ono decembra 1. 1916; bahavosti, ki je toliko škodovala, so se »zogibali«. Če je seveda pametno, da se sovražnik zdaj opozarja na njegove prejšnje uničevalne načrte in če je bilo potrebno, da so stali pridr-žek z ozirom na Wilsonova temeljna načela, je zelo dvomljivo. Vprašanje je seveda,

če se bodo dosegli vsaj zaupni dogovori. Gotovo je, da vlade ententinih dežel zdaj niso posebno naklonjene mirovnim pogajanjem. Med še ne zaključeno veliko ofenzivo se boje, da mirovni razgovori ne oslabijo bojaželjnosti njih vojakov. Lloyd George ni v svojem zadnjem govoru kazal naklonjenosti mirovnim pogajanjem, tudi Wilson bi rad videl, da si pribori ameriška armada vojno slavo. Kljub temu, pravi »Arbeiter Zeitung«, moremo morebiti računati na namene entente, med katerimi se je mirovna misel precej okrepila. Največje oviro vsaki mirovni akciji pa tvori globoko vkoreninjeno nezaupanje proti vladam osrednjih velesil, ki preveča narode demokratičnih dežel. Mirovni nastop osrednjih velesil more računati z uspehom le, če si Nemčija in Avstrija-Ogrska pridobita zaupanje demokratičnih ljudskih množic v sovražnih deželah z notranjimi prenosnami. Če bi stavila predlog na mirovne razgovore priljubljena demokratična nemška vlada, če bi ga predlagala Avstrija, ki bi dejansko dokazala, da je sposobna se preoditi na temelju svobode njenih narodov, bi bili gotovi, da bi narodi entente ne trpeli odklonitve mirovne ponudbe. V demokratičnih množicah na zahodu nadvladuje zato še vedno nezaupanje proti obema vojaškima monarhijama nad željo po miru.

»Reichspost« se peča z dosedanjimi mirovnimi poskusi in sodi o uspehu note: Skeptiki bodo rekli: Ententa bo mislila, da Avstrija-Ogrska, najmočnejša zavezni-ca Nemčije, ne more več prenašati vojske, da zato reč Nemčije slabo stoji in naj se ententa vojskuje naprej. Pretiranih nad ne gojimo, a kdor ni še obupal nad človeštvom, sme pričakovati, da bo zbudila tudi med nasprotniki dobro voljo. Zdaj velja: hladno kri in potrpežljivi bodimo. Ne čudimo se, če se v petem letu vojske nad gorami krivde in žrtev angel miru le boječe bliža.

»Zeit« pravi, da Burianov korak ni presenetil, ker so ga pričakovali; napovedal ga je pri pojedini nemških časnikar-jem. Članek končava optimistično: »Po štiri-letih vojske z njenimi strašnimi žrtvami in trpljenjem ne more noben človeško čuteči državnik odklanjati razgovora o miru.«

In ententa? Avstrijski korespondenčni urad poroča iz Amsterdamu: Angleški listi komentirajo govor nemškega podkanclerja Payerja tako, da soglasno zahtevajo, naj Nemčija na vzhodu razveljavi svoje osvoboditve. »Dily Chronicle« pravi: V Brestu Litovskem sklenjenih pogodb ne bosta ententa in Amerika nikdar pripoznali.

»Morningpost« je pisala: Senj, da ohrani Nemčija svoje pridobitve na Vzhodu, se bo kmalu razbilil v dimu, kakor senj o odločilni zmagi.

»Times« izvajajo: Payer je naznanil tako odkritosrečno nemške mirovne pogoje, da mu ne moremo biti dovolj hvaležni. Noben defaist v vseh ententinih deželah ne more ugovarjati, če zaloputnemo vrata poravnalnemu miru.

Glasov velenemških listov o Buriano-vi demarši ne moremo objaviti, ker je njih razmotrivanja — pobelila cenzura.

Budimpeštansko časopisje zelo simpatično pozdravlja noto in jo hvali, toda ne prikriva si težav, ki lahko onemogočijo uspeh.

Načelnik Jugoslovanskega kluba med Gorenjci.

Škofja Loka, 15. sept. 1918.

Danes je bil za mesto Škofjo Loko in za selško dolino praznik. Med nami se je mudil prvobojevnik za svobodo in medinjenje Jugoslovancev načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, ki je prihitel med nas, da se pokloni spomenu svojega prijatelja in sobojevnika Janeza Kreka v Selcih o priliki prireditve za zgradbo Krekove planinske koče na Ratitovcu. V Škofjo Loko se je pripeljal dr. Korošec včeraj, v soboto zvečer. Na kolodvoru ga je pozdravila deputacija mestnega zastopa, na čelu ji mestni župan Hafner. V imenu škofjeloškega učiteljskega pa se je poklonil dr. Korošču nadučitelj J. Kramar. Nato se je peljal načelnik Jugoslovanskega kluba v mesto, ki je bilo vse v zastavah. Skoraj ni bilo hiše, raz katero ne bi vihrala slovenska trobojnica. Tudi raz mogočno stavbo uršulinskega zavoda je vihrala ponosna slovenska trobojnica. Županova hčerka gđ. Marica Hafner je pozdravila draga gosta v lepem nagovoru in mu ponudila po stari jugoslovanski navadi kruh s soljo. Večer je bil lep.

Pevski zbor je priredil dr. Korošču podoknico. Mogočno je zvenela lepa naša pesem v tiho zvezdnato noč.

Danes, v nedeljo zjutraj, je maševal dr. Korošec v nabito polni prijazni samostanski cerkvi oo. kapucinov. Cerkveni govor o ljubezni do Marije, kraljice Slovencev, je govoril č. g. profesor Porenta. Ob 11. uri dopoldne se je vršilo v dvorani Društvenega doma že preje napovedano društveno predavanje prof. I. v a n a D o l e n c a. Predavanja se je udeležil tudi dr. Korošec. Polovica udeležencev iz me-

sta in okolice, katerih je bilo okrog 2000, ni mogla v dvorano. Dekleta so prišla v narodnih nošah. Ljudstvo je došlega dr. Korošca pozdravilo z gromovitimi »Živio«-klici.

Predavanje je otvoril mestni kaplan č. g. Filip Terčelj. Povdarjal je: Pred letom je govoril na tel mestu dr. J. Ev. Krek, pred 17 tedni vladika dr. A. B. Jeglič, pred sedmimi meseci pa je bila manifestacija mesta in okolice za jugoslovansko deklaracijo, za srčno željo našega naroda po ujedinjenju in svobodi. Danes pozdravljamo v naši sredi našega jugoslovanskega voditelja dr. Korošca. (Gromoviti »Živio«-klici. Dr. Korošca obsipajo s cvetkami.)

Danes nimamo shoda, ampak današnji dan naj bo oddih na naši poti do jugoslovanske svobode. Škofja Loka je edina v boju za svobodo, vsa srca verujejo trdno v naše vstajenje in zaupajo trdno Jugoslovanskemu klubu in njega načelniku dr. Korošču. (Burno odobravanje.)

Nato predava g. profesor Ivan Dolenec temeljito in poljudno o pomenu politike, o potrebi političnega mišljenja, čustvovanja in sodelovanja vseh slojev našega naroda.

Po predavanju nastopi mestni župan g. Hafner in pozdravi načelnika Jugoslovanskega kluba v imenu mesta Škofje Loke in v imenu vseh okoliških županov gorenjskih občin.

Viharne ovacije so nato sledile dr. Korošču. Ljudstvo je zahtevalo viharo, da mora dr. Korošec na oder. Končno stopi dr. Korošec na oder in se med dežjem cvetja in med viharimi »Živio«-klici zahvali v iskrenih in prisrčnih besedah za sprejem in za pozdrave. Med ljudstvom je nastal vihar navdušenja. In kdor je videl to ljudstvo, ta ve, da tak narod ne bo nikdar odnehal od svoje zahteve po ujedinjenju in svobodi.

Nato povdarja č. g. kaplan Filip Terčelj, da je naša želja po svobodi zapisana v naših gorkih srcih in da ima načelnik Jugoslovanskega kluba, ki nas bo pripeljal v svobodno Jugoslavijo, za seboj armado, ki ni oborožena s puškami, ampak z ljubeznijo do svobode.

Ustanovitev krajevnega odbora S. L. S.

Po predavanju se ljudstvo razide in v dvorani ostanejo možje-somišljeniki S. L. S., da ustanove krajevni odbor naše politične organizacije. O organizaciji in pravilniku S. L. S. poročata č. g. kaplan Filip Terčelj in urednik Vekoslav Vrtovec. Nato se soglasno izvoli krajevni odbor S. L. S. za mesto in okolico.

Slavnost v Selcih.

Na okrašenih vozeh so se nato odpe-ljali gostje in domačini — z dr. Koroščem na čelu — ob pol treh popoldne v Selca na prireditve podružnice S. P. D. v korist zgraditve Krekove planinske koče na Ratitovcu. Dan je bil čudovit. Prelepa selška dolina se je kopala v solnčnih žarkih krasnega jesenskega dneva. Dr. Korošca je pozdravil domači poslanec Demšar. Za udeležence, ki so prihiteli v velikem številu iz vse okolice, je bila dvorana Krekovega društvenega doma veliko premajhna. Vse točke prireditve so bile proizvajane dovršeno. Naravnost mojstersko so igrali Funktkovo »Tekmo«. Naravnost občudovali smo gđ. Miciko Tavčar v vlogi Stane in visokošolca Gojmira A. Kosa v vlogi Lesovina. Pa tudi drugi igralci so želi burno pohvalo. Tako g. Habijan Ivan kot Grušč, med. Vladimir Demšar kot Danej, gđ. Angela Megušar kot Helena in Benedig France kot sluga.

Zvečer se je razvila na vrtu g. Tavčarja živahna prosta zabava.

Grof Tisza v Zagrebu.

Konference z banom in koalicio. — Jugoslovansko vprašanje in bosanski problem. — Tisza na Hrvatskem in v Bosni.

Zagreb, 14. septembra.

Zadnje dni se opaža med prekodravskimi brati velika nervoznost in iz vseh sil pospešujejo delo, da bi v svoj prid rešili vprašanje o pripojitvi Bosne in s tem v zvezi tudi ostalo jugoslovansko vprašanje. Kolikor se je dalo razbrati, je stvar v vseh poštenih političnih krogih in celo v sami oportunistični koaliciji, ki se ni mogla sprijazniti z madjarskim programom, natekla na velike zapreke. Koalicija je bila pripravljena, da gre v tem pogledu iz strahu pred narodom do skrajnosti ter je tako Madžare precej oplašila, četudi jih ni do-cela odvrnila od njihove namere. Wekerle je s svojo nespretno taktiko, s katero izzi-va krize na Hrvatskem, prišel v veliko nepriliko ter je končno uvidel, da ga je ta taktika dovela na tako sklisko pot, da bi utegnilo tudi njemu samemu izpodleteti. A svoje namere, da se hitro reši bosensko vprašanje, pa kakor se zdi, noče opustiti, marveč skuša, da bi svoj namen uresničil tako ali tako, to pa tembolj, ker mu preti Dunaj s svojimi fantastičnimi načrti. Neko-mu se vsekakor mudi in mu je zelo veliko na tem, da spravi stvar pred gotovim ča-

som pod krov. Dokaz temu je dejstvo, da so poslali v akcijo samega bivšega ministrskega predsednika grofa Tisza, o katerem menijo, da bi mogel z ozirom na prejšnje svoje razmerje nasproti koaliciji doseči kak uspeh. Danes je popolnoma nenadno do-spel v Zagreb, pravijo da z italijanske fronte v uniformi huzarskega polkovnika. Njegovo potovanje kakor tudi navzočnost pokrivajo z najstrožjim incognito. Takom današnjega dne je konferiral z banom Mi-halovićem ter je trajal pogovor dve uri. Nato se je kasno v noč posvetoval s pod-banom Kriškovičem in grofom Kulmerjem. Kakor se sliši, odide grof Tisza iz Zagreba v Varaždin, a nato bo po vrsti obiskal vsa pokrajinska mesta in konferiral s tamkajšnjiimi hrvatskimi in srbskimi politiki. Ko bo opravil svoje odposlanstvo v Zagrebu in provincialnih mestih, pojde v Bosno. Njegovo potovanje je v zvezi z najnovejši-mi dogodki glede jugoslovanskega vpraša-nja in bosenskega problema. Kakor izvem iz najzanesljivejšega vira, je bil grof Tisza minuli teden sprejet pri vladarju v Reiche-nau v avdienci, ki v poročilu o uradnih sprejemih ni bila omenjena. Etna.

O slovenskih deželah.

»Gazette de Lausanne« prinaša na uvodnem mestu iz peresa dr. Viktorja Kuhne daljšo oceno brošure Vladislava Fabjančiča, ki je izšla v Ženevi pod naslo-vom »Les deux Yougoslavies«. V tej brošuri dokazuje, da so slovenske dežele »najvažnejši del ozemlja v Evropi«, in si-cer zato, ker ravno te dežele tvorijo most, ki vodi Nemce v Trst, a po tem na celd Jadransko in Sredozemsko morje. Napo-leon je znal dobro ceniti strateško važ-nost teh dežel, in zato je ravno zaradi te-ga ustvaril Ilirijo, da odtrga z njo Nemce od morja. Sicer pa to zelo dobro vedo Nemci. Kot dokaz citira pisatelj v brošuri odlomke iz nemških listov, ki govorijo o Slovincih in slovenskih deželah in v kate-rih zahtevajo, da se morajo slovenske de-žele obdržati za vsako ceno, da si ohranijo Nemci pot do morja. »Deutscher Klub« na Dunaju priznava v svoji brošuri celo mo-gočnost ene jugoslovanske ali točneje sr-bo-hrvatske države, ali brez Slovencev. »Centralne oblasti si belijo glave, da naj-dejo rešitev, za katero upajo, da bi bila sprejeta od Jugoslovancev in entente, a to je Jugoslavija brez Slovencev. Ali Sloven-ci so morebiti izmed vseh Jugoslovancev tisti, ki so tekom te vojne pokazali more-biti največ entuzijazma za idejo popolnega-jedinstva. Njihov plebiscit v prilog jedinstvu je soglasen.« Nato citira »Stražar«, ki govori o jugoslovanskem navdušenju Slo-vencev in govor dr. S. Budisavljevića na skupščini v Ljubljani, v kateri je rekel, da pri Jugoslovanih danes ni več nobenih strank, ampak so samo ljudje, ki hočejo odločno svojo svobodo. Nadalje citira tuđ-nekega bosenskega Hrvata, ki je rekel, da Hrvati odbijajo veliko Hrvatsko, ki bi bila le igrača Nemcev in zahtevajo popolno-jedinstvo. Zaradi tega pravi pisatelj broš-ure, je edino pravično in edino prava rešitev jugoslovanskega vprašanja obstoji v tem, da se vsi trije deli naroda popolnoma združijo.

Nova nasilstva.

Hussarek govori o pravičnosti. Nasil-stva proti nam se pa nadaljujejo. Gospo-dari nemški Volksrat.

Vlada je z odlokom z dne 14. septem-bra odstavila in vpokojila ravnatelja ljub-ljanske realke Corá. Mesto njega je ime-novan za ravnatelja strupen nemški naci-onalec Swoboda, ki je najhujši nasprotnik Slovencev in odstavljenega ravnatelja. To se je zgodilo gotovo na zahtevo nemškega Volksrata.

Ko je bil imenovan za ravnatelja re-alke Corá, smo bili proti temu imenovanju, ker smo stali in stojimo na stališču, da spada na realko Slovenec. Corá pa je Ne-mec, četudi pošten in nam pravičen Ne-mec. Priznati pa moramo, da je bil Corá kot ravnatelj mož na svojem mestu. V naj-krajšem času je napravil na realki red. Vpeljal je v šolske sobe križ in uredil bo-žjo službo. Nasproti Slovincem je bil vse-skozi pravičen. In to ni bilo nemškim volksratovcem všeč. Uporizarili so proti njemu ostudno gonjo, hujskali nemške di-jake, pritiskali na vlado toliko časa, da se jim je udala, odstranila moža, ki jim je bil trn v peti in imenovala na njegovo mesto njihovega ljubljence Swobodo. To se je zgodilo pod vlado tistega Hussareka, ki je par dni prej zagotavljal rajhovskim časnika-rjem, da so v Avstriji vsi narodi enako-pravni in da se vsem enako dobro godi. Hussarek tedaj ali ni vedel, kaj govori, ali pa je namenoma govoril neresnico. Ne sa-mo, da nam vlada na slovenska mesta po-šilja nemške uradnike, tudi ti nemški urad-niki ne smejo biti Slovincem pravični; če so, jim grozi usoda ravnatelja Cora.

Imenovanje profesorja Swobode za ravnatelja ljubljanske realke je nov udarec Slovincem v obraz, ki ga nam je zadala Hussarekova vlada, in to v času, ko sto-

jimo neposredno pred realizacijo lastne državnosti in prav isti dan, ko je zunanji minister Burian povabil sovražne si države, naj se sporazumejo. Kar zida Burian na zunaj, to podira Hussarek doma.

Protestiramo odločno proti novemu nasilstvu nemške vlade proti nam. Zadnji čas je, da se z nemško kamarilo pri nas in na Dunaju obračuna!

Draginjske doklade za državne uradnike.

Draginjske doklade za državne uradnike se urede tako-le:

V I. čin. razred izvršeni državni uradniki in učitelji dobe: V 1. razredu 1596 K, v 2. razredu 2196 K, v 3. razredu 2604 K, v 4. razredu 3000 K, v 5. razredu 3396 K, v 6. razredu 3804 K, v 7. razredu 4200 K, v 8. razredu 4596 K. Za suplente in asistente na državnih srednjih in nižjih učnih zavodih z manj nego 4 leti vračunljive službene dobe, dalje za vseučiliške asistente (konstrukterje) z manj nego štirimi leti vračunljive službe, ne dobe, je letna doklada določena na: v 1. razredu 1212 K, v 2. razredu 1476 K, v 3. razredu 1884 K, v 4. razredu 2280 K, v 5. razredu 2676 K, v 6. razredu 3084 K, v 7. razredu 3480 K, v 8. razredu 3876 K.

Po dovršeni štiriletni službeni dobi znaša doklada letno: v 1. razredu 1320 K, v 2. razredu 1800 K, v 3. razredu 2208 K, v 4. razredu 2604 K, v 5. razredu 3000 K, v 6. razredu 3408 K, v 7. razredu 3804 K, v 8. razredu 4200 K.

Za suplente po dovršeni šestletni službi in za visokošolske asistente (konstrukterje) po šestletni službi v tej lastnosti znaša doklada letno: v 1. razredu 1596 K, v 2. razredu 2196 K, v 3. razredu 2604 K, v 4. razredu 3000 K, v 5. razredu 3396 K, v 6. razredu 3804 K, v 7. razredu 4200 K, v 8. razredu 4596 K.

Za poduradnike in služe, dalje za moštvo varnostne straže (uniformirana varnostna straža, civilno-policijska straža, policijski agenti) in finančne straže, kakor tudi za višje jetniške paznike in jetniške paznike v kaznilnicah in sodnih zaporih, za pisarniške oficijante in oficijantije, za pisarniške pomočnike in pomočnice in polno zaposlene pomožne služe, za uslužbence z manj nego 1400 K letne plače in za uslužbence, katerih penz. podlaga za tekočo pokojnino znaša manj nego 1400 K, je določena doklada na: v 1. razredu 1212 K, v 2. razredu 1476 K, v 3. razredu 1776 K, v 4. razredu 2076 K, v 5. razredu 2376 K, v 6. razredu 2676 K, v 7. razredu 2976 K, v 8. razredu 3276 K.

Za uslužbence, katerih penzijski temelj znaša najmanj 1400 K, je določena letna doklada na: v 1. razredu 1308 K, v 2. razredu 1668 K, v 3. razredu 1968 K, v 4. razredu 2268 K, v 5. razredu 2568 K, v 6. razredu 2868 K, v 7. razredu 3168 K, v 8. razredu 3468 K.

Uslužbenci, katerih penzijski temelj znaša najmanj 1800 K, dobe letno: v 1. razredu 1500 K, v 2. razredu 1860 K, v 3. razredu 2160 K, v 4. razredu 2460 K, v 5. razredu 2760 K, v 6. razredu 3060 K, v 7. razredu 3360 K, v 8. razredu 3660 K.

Razen tega prevzame država do konca junija 1919 v plačilo vse davke, službene in kolkovne pristojbine ter obvezne pokojninske prispevke.

Naredba stopi v veljavo s 1. oktobrom tek. leta.

Finančni odsek.

Vinski davek.

Dunaj, 12. septembra 1918.

Dne 11. in 12. septembra se je obravnaval v finančnem odseku nameravani vinski davek.

Poročevalec je moravski Čeh Teltschik.

Po uvodnih besedah poročevalca se oglasi prvi poslanec J a r c, ki izvaja:

Vinogradništvo je najdražja kmetijska panoga. Že l. 1916. so na Kranjskem natančno računi podali zaključek, da stane hektoliter vina (pridelovanje) 240 K in več. Pri sedanjih razmerah so stroški seveda še mnogo večji. In vendar je vojaška oblast v Istri in na Tirolskem zaplenila vinogradnikom vino in plačevala po 160 K hektoliter. V Ljubljani je vojaška oblast nekaterim trgovcem kar zaplenila vino in ga plačala po 120 K, da so imeli častniki za svojo mizo ceno vino. Letos se obeta posebno slaba vinska letina; vinogradniki ne bodo imeli vina niti za svoje domače potrebe. V teh razmerah ne kaže obtežiti vinogradnikov z novim davkom. Jugoslovanski zastopniki bodo glasovali vsled tega proti davku.

Koroški poslanec Nagele je proti temu, da bi se obdačili jagodni odcevki (Abguß).

Dr. Dulibič izvaja: Dalmacija potrebuje za svojo domačo rabo vsaj 40.000 hektolitrov vina, kajti vsled pretežne koruzne hrane potrebuje vino. Dalmacija bi po predloženem davčnem načrtu morala plačati vsaj desetino davščine, torej pri-

bližno 10 milijonov kron. To je za ubogo deželo prehudo. Sedanje visoke cene niso pomagale dalmatinskemu vinogradniku. To se lahko spozna iz dejstva, da dvigajo kmetovalci iz hranilnic svoje vloge. Na Hrvaškem in na Ogrskem kupujejo žito in moko po visokih cenah, dostikrat po 2000 kron za 100 kg, ker je domača aprovizacija popolnoma nezadostna.

Guggenberg: Na Tirolskem so razmere podobne kakor v Dalmaciji. Vinogradniki so večinoma ubožni kmetovalci; vinogradništvo je izpostavljeno mnogim uimam. Vendar, ker država potrebuje sredstev, hoče glasovati za predlagani davek.

Kolischer je mnenja, da bodo sedanje visoke vinske cene še dolgo obstojale. V Galiciji se špirit še dolgo ne bo varil, ker krompirja ne bo niti za prehrano zadostovalo; tudi piva ne bo toliko, kakor ga je bilo pred vojsko.

Roškar: Nameravani zakon ima mnogo slabih strani. Takega davka ni mogoče zagovarjati pred ljudstvom. Ako obvelja ta zakon, se bo kmalu v vseh takih legah, ki so sposobne za kaj drugega, vinograd opustil. Ta davek zadene najhujše najnižje sloje, predvsem tudi delavstvo. Ta zakon mora razmere na deželi silovito otežkočiti. Moči, ki bi se zadostno mogle orientirati o stvari, niso doma. V mnogih hišah so same ženske, otroci in starci, ki nikakor ne bodo v stanu, dobiti v stvar zadosten pogled, še manj pa zadostiti zahtevam in predpisom tega zakona. Velikanska težkoča bi bila za neizkušene žene, da priglase pravočasno množino in pa kakovost vina in sadnega mošta; zapisovale naj bi vsako oddajo itd. Stvar je vsekozi nova, za priproste ljudi težka; saj nimamo še nobenega zakona, ki bi vseboval take zahteve na preprostega kmetovalca, kakor ravno predlagani zakon na vinski davek. — Ravno kmetovalci so v tej vojski najhujše prizadeti; vojska dobi največ vojakov od kmeta. Kmetje so se morali v tej vojski največ truditi z obdelovanjem. Ako bo obdelovalec vinograda videl, da se ga le zatira, bo izgubil vse veselje do obdelovanja, in naše narodno gospodarstvo bo uničeno. Novi zakon zahteva razna naznanila, zapiske, pota. Kako naj n. pr. preprosta žena, ki je sedaj sama doma, vsem tem zahtevam zadosti, da ne bi prišla v kazen? Vinogradnik bo moral večkrat ure daleč hoditi, da poda svoja naznanila ali da odpre osebi, ki bo nadzorovala, kleti itd. Slabejša vina bodo v ceni padla in s tem bodo prizadeti najbolj najrevnejši vinogradniki. Država bi morala skrbeti za povzdigo produkcije, tu jo pa uničuje. Še bodo kmetovalci zapuščali rodno zelljo in se selili v mesto ali pa na tuje. Napravi več izpreminjavalnih predlogov, predvsem, da se zniža davek in razlikuje med vinom in moštom; davek bodi proporcionalen z vrednostjo vina, od vinskega mošta 8 K, vina in drugih izdelkov 10 K; stalni znesek 18 K naj bi odpadel. Producentu naj bi se pustilo za rodbino, nastavljenec, rokodelce in delavce za lastno porabo neobdavčen kvantum, in sicer najmanj 2 litra na dan za glavo; takozvani pikolit in droznoto vino naj bi se od vsakega obdavčenja popolnoma izločila in tudi ne vpoštevala v ono množino pijače, ki se oprosti davka. Večina je predloge odklonila. Vendar pa so obveljali kot minoritetni predlogi za razpravo v zbornici.

Obrača se posebno proti temu, da bi vlada imela pravico zapečatiti vse posode in orodje, brez katerih je izdelovanje pijače nemogoče; predlaga, naj se ta določba črta iz zakonske predloge. Predlog ostane v manjšini, le toliko je vlada privolila, da ta določba ne velja za domačo produkcijo (bodenständige Wein und Mosterzeugung).

— Pri kazenskih določbah je v § 24. predloge, da so razni pogreški težki prestopki. Predlaga, da se to sploh črta. Črta se nato samo »težki«. Akoravno so Čehi in Poljaki glasovali z nami, vendar smo ostali v manjšini, ker nekateri poklicani faktorji niso bili navzoči. Iz postopanja večine vlade se vidi, da nimajo nobenega ozira do našega ljudstva. Popolnoma napačna je trditev, da bi bili naši kmetovalci in vinorejci vsled vojne splošno obogateni. Bogastva ni iskati med kmečkim ljudstvom, ampak drugod, in tam naj bi se tudi iskala sredstva za saniranje državnih financ.

Poslanec Brenčič: Letos kaže na Štajerskem tako slaba letina, da vinogradniki ne bodo pridelali niti za domače potrebe dovolj. Veliko vinogradov tudi ni obdelanih. Meščani, ki imajo po vinskih gorilcah vinograde, ne morejo dobiti delavcev, kajti hrane jim dati ne morejo, za denar pa nihče noče iti na delo. Tudi kmetu je težko dati vinogradskim delavcem hrano, ker je oblast vsa živila zaplenila in odvzela.

Kuranda je proti temu, da bi se davek odmerjal od vrednosti (10 odstotkov) in predlaga 25 K od hl vina in zraven, naj se za določbo dveh let po končani vojski položi še 35 K vojne doklade. Ako bi ta predlog ne obveljal, predlaga, da bi se lastnikom vinskih trgovin, ki bi smele ime-

ti neobdavčeno vino, dovolilo pri določitvi davka 30 odstotkov kupnine.

Mayer je proti predlogu Kurande. Njegova stranka je bila leta 1908. proti vinskemu davku, ki ga je sedaj vlada zahtevala. Takrat je ta davek vrgla ravno njegova stranka. Sedaj pa da so razmere take, da državi brez tega davka ni mogoče obstati.

Renner je mnenja, da sedanjí čas ni primeren za vpeljavo posrednih davkov. Zahteva, naj se, če se že vino obdači, naloži davek na pridelovanje, ne pa na vživanje, ker le potem bo država proti vsem državljanom enako postopala. Zakaj bi ravno pridelovalci vina ne plačali davka.

Hladnik: Davek 18 K za hl vina je previsok. V slabih vinskih letih vinogradniki na Dolenjskem vina niti niso tako visoko prodajali, kakor je sedaj davek sam. Sedaj ima vino res visoko ceno, ali to je nenaravno. Ako nastopijo redne razmere, utegne cena vina zopet pasti. Novi davek bo obsegal le to, da bo vinogradnik še bolj opušal vinorejo kakor že sedaj. Štajerska je imela n. pr. v letih 1906 do 1915 vinogradov 28.968 ha, leta 1916. pa samo 17.239 ha; Dalmacija poprej 72 tisoč 355 ha, sedaj 54.212 ha; Istria poprej 30.339 ha, sedaj 26.315 ha; Kranjska 10 tisoč 156 ha, sedaj 9.749 ha.

Ako Renner trdi, da ne gre, da bi bila davščina na vino nekaj vedno spremljivega, opozarja Hladnik na to, da je tudi sedanjí vinski davek zelo različen po raznih kronovinah. Na Predarlškem se plača od 100 l vina 2 K 12 vin, na Kranjskem 4 K 60 vin. Še bolj različne so deželne priklade, od 60 odstotkov na Štajerskem do 200 odstotkov v Trstu. Predlaga, naj se izpusti beseda »najmanj« 18 K od hl v § 2.

Dr. Dulibič je proti stalnemu davku, ker je krivičen. Najboljše vino bi se lahko obdačilo, kakor najslabše. V Dalmaciji so bila pred vojsko boljša vina po 48 K hl, slabejša po 16 do 24 K hl. Še pridruži Hladnikovemu predlogu.

Eisenhut je proti obdačenju polvina. Gotovo je, da bo davek na ceno vina vplival. Govori proti načelu Rennerja, da bi se producent obdačil.

Kolischer predlaga, naj bi ostalo polvino neobdavčeno in da se tudi od drugih vin, ki niso od vinske trte, torej od sadjevca, grozdčevjevega vina itd. plača davščina 10 odstotkov vrednosti, najmanj pa 3 K od hl.

Odsek sprejme davek 10 odstotkov od vrednosti, najmanj pa 18 K od hl. Davček na polvino se opusti; davek na sadno vino se sprejme po predlogu Kolischer. Pri vinskih trgovinah naj se dovoli za drugam 30 odstotkov popusta za nakupne cene in zasebnikom 25 odstotkov popusta pri določitvi davka.

Roškar posebno ugovarja, da bi se moralo plačati razven davščine še 2 K od hl za nadzorovanje in pregledovanje. Toda večina je sprejela vladno predlogo.

Po zakonskem načrtu lahko dobe občine pravico nadzorovati in pregledovati vinske kleti in včlejejo zato tudi dotično pristojbino 2 K. Ako bi pa občine tega posla ne izvrševale v redu, se jim lahko ta pravica odvzame; in potem za dobo treh let dotična občina ne more priti več do te pravice. Po predlogu Brenčiča se določí samo doba dveh let.

Proti predlogu poslanca Roškarja, da se pusti 2 litra na dan in osebo neobdavčena, je obveljal predlog poročevalca, ki pravi, da vlada v izvršilnih predpisih določi, koliko sme vinogradniku ostati neobdavčenega vina za domačo pijačo.

Zlasti veliko se je govorilo o zahtevi, da mora vinogradnik zapisovati, koliko je pridelal vina, koliko prodal, koliko porabil itd. Govorili so o tem Jarc, Roškar, Dulibič, Hladnik, Glabinski; a predlog je obveljal.

Veliko je bilo govora tudi pri § 12., ki govori o kletih, v katerih je lahko neobdavčeno vino (Freilager).

Hladnik je povdarjal, da taka prednost silno škoduje malim gostilničarjem. Ti bodo morali plačati davek že pri nakupu, medtem ko lastnik kleti, v kateri bo imel neobdavčeno vino, ne bo plačal davka, dokler ne prodaja vina. Vinogradnik bo raje prodal vino takemu, ki bo rekel: Če meni prodaš vino, ne pride v tvojo klet nikakršen pregledovalec ali nadzornik. Ravno to določilo bo krivo, da bodo s časom veliki vinski trgovci vsa vinsko trgovino potegnili na se, ali da bodo velike banke pričele trgovati z vinom. Veliki vinski trgovci bodo lahko vporabili trust, vinske cene bodo publjno določali tako pri nakupu kakor pri prodaji. Vsled tega bodo trpeli tako vinogradniki kakor pivci. Predlaga, naj se dovoli samo za drugam kleti z neobdavčenim vinom. Pritrdili so temu tudi drugi, kakor n. pr. Seidel in Mayer, a nazadnje le sprejeli poročevalčev predlog, ko je vladni zastopnik izjavil, da bodo posebne zahteve stavili tištim, ki bodo prosili za dovolitev neobdavčenih vinskih kleti, da pa mora biti radi vina iz Ogrskega taka ugodnost za trgov-

ce, sicer bi se vinski trgovci izselili na Ogrsko in od tamkaj kupčevali z Avstrijo.

Pri § 15. predloge je dosegel Roškar, da je bilo sprejeto: Pri vinogradnikih se ne bo zapečatilo orodje, ki je potrebno za izdelovanje vina, kadar se ne bo rabilo, ampak samo pri tovarniškem izdelovanju vina, medice itd.

Pri zadnjem paragrafu je bil odklonjen dr. Dulibičev predlog, naj bi zakon za dežele, ki so spadale v vojno okrožje, ne veljal za dobo dveh let po sklepu miru. Ta predlog so nekateri s posmehom pobijali. Jarc je bil vsled tega hud in je umaknil resolucijo, v kateri se zahteva, naj vlada z vsemi mogočimi sredstvi skuša vinorejo povzdigniti. Za to resolucijo bi vsi glasovali in je bila precejšnja poparjenost, ko je Jarc to resolucijo umaknil. Sprejel jo je za svojo poslanec Licht, na kar je bila enoglasno sprejeta.

Dunaj, 13. sept. 1918.

Vlada je predložila načrt zakona za zvišanje zemljiškega davka od 22-7 na 24-7 odstotkov čistega katastralnega iznosa. Pravzaprav je znašal dosedaj zemljiški davek samo 19 odstotkov čistega katastralnega iznosa, ker je že pred leti bilo sklenjeno, da se zemljiški davek zniža za 19 odstotkov.

Poročevalec je znani fiskalist Steinwender. Predlagal je, naj se v olajšavo davčnim uradnikom določi zvišanje davka na 25 odstotkov, pripoznal pa je v svojem poročilu, da kmetijstvo nosi velika bremena in da bo z 80 odstotno vojno doklado znašalo povišanje celih 153 odstotkov; toliko se v vojski noben davek ni zvišal.

Za njim socialni demokrat Schiogl predlaga, naj se zemljiški davek določi na 30 odstotkov čistega katastralnega iznosa. Trdi, da je kmetijstvo v vojnem času gmotno zelo napredovalo in da je zlasti veleposestvo imelo krasne dohodke.

Kuranda pravi, da je treba ves sistem sedanjega zemljiškega davka preurediti. Zemljiška posest da je na vsak način premalo obdačena.

Češki poslanec Viškovsky pravi, da se kmetom v sedanjí vojni ne godi res tako dobro; kmetovalci, ki se pečajo s pridelovanjem žita, nimajo takih dohodkov, kakor se domneva. Postopanje o odpisu davka pri uimah se mora preurediti. Misli, bo na to, kako bi se vojakom invalidom pripomoglo do zemljiške posesti. Urediti je treba zakonito tudi zakupe. Mnogo posesinikov je dalo pred vojsko zemljišča v zakup za več let. Zakupnina je ostala ista, davek se je zvišal, tako da so lastniki sedaj občutno oškodovani.

Posl. Mayer pobija Schiegla. Davčna oblast kmetovalca že itak dovolj in preveč stiska. Pri osebni dohodnini že pri manjših posestvih s 5 orali naračunavajo do 1000 K dohodkov, od nadaljnjih 5 oralov 600 K, tako da z 10 orali že pride pod osebno dohodnino.

Poslanec Lev Levicky (Ukrajinec) slika razmere v Galiciji. Tam mora še tisoče in tisoče kmetov prebiti v strelskih jarkih. Državna oblast jim jemlje žito, živino itd. Dežela je mnogim kmetovalcem prejskrbela delavno živino po 3000 K živinčarja državna oblast pa mu ga vzame in plača živinčar po 1200 K. Državna oblast se nič ne briga za potrebo in revščino ljudstva, vsled česar je vznevoljeno. Če trdijo meščani, da kmet svoje pridelke drago prodaja, mora pa nasprotno kmet vse še dražje plačati, če sploh za denar kaj dobi. Znan mu je slučaj, ko je kmet moral dati za liter petroleja 60 jajc.

Poslanec Hladnik je proti vsakemu zvišanju davka. Saj mora že sedaj kmet od svojih dohodkov plačati nad petino davka. Noben tovarnar ne plača toliko davka od svojega dobička. Prizanešeno je a davkom le vojnim dobičkarjem. Država nima vzroka in ne pravice pritiskati tako z davkom kmetovalca, ker se zanj tudi čisto nič ne briga. Mnogo kmetov cele mesece ne dobi niti kapljice petroleja. Za vsa mogoča podjetja je petrolej na razpolago, le za kmeta ne; in vendar ga pri svoji kmetiji tako potrebuje. Državna oblast je vzrok, da je letos samo na Kranjskem na tisoče prešičev poginilo za rdečico. Živinozdravniki so zahtevali cepivo proti rdečici, toda vodstvo zavoda za pridobivanje tega cepiva v Mödlingu pri Dunaju je izjavilo, da ni imelo na razpolago dovolj premoga za pripravljanje cepiva. Vsled nemarnosti državne oblasti je utrpel kranjski kmet milijonsko škodo, trpi pomanjkanje mesa in masti.

Poslanec dr. Dulibič je proti vsakemu zvišanju zemljiškega davka, ker je to najbolj krivičen davek, na drugi strani je pa narod že tako preobložen z davkom, da ga ne more prenesti. Na Dunaju nikakor ne najdemo razumevanja za ekonomske razmere v naši zemlji in za njen geografski položaj. Naši proizvodi ne morejo konkurirati z ostalimi deželami, ker jih je treba transportirati po morju do Reke ali Trsta, plačati prekladanje, vkrncanje in izkrčanje, vozarino, zavarovalnino itd.; dražja je embalaža in vse; pri vsem tem nevarnost transporta. Le na Reki in v Trstu bi

se moglo reči, da naši produkti pod enakimi pogoji morejo konkurirati z drugimi. Ta naša podrejenost je močan agitacijski činitelj k težnji za narodno ujedinjenje, brez katerega nikdar ne pridemo do boljše bodočnosti. Peča se potem s kolonskim vprašanjem v Dalmaciji; za rešenje tega misli, da bi ne prišla v poštev institucija rimske usucapio libertatis, ker se nasilnim potom ne da pravično rešiti. Omenja porazdelbo občinske zemlje, odpis davka glede vinogradov, uničenih po filokseri, meliorizaciji, povdariajoč, da se za nas vse to ni storilo ničesar niti za bodoči mir kaj pripravilo. Ogromno zemlje v Dalmaciji je pod vodo, n. pr. zemlja občine Imotske bi mogla prehraniti celo Dalmacijo, ako bi bilo polje urejeno in Dalmacija bi mogla biti eksportna zemlja žita.

Finančni odsek sklene, da se pozove plenum zbornice, naj ne prične prej s tretjim branjem od finančnega odseka rešenih davčnih predlog, predno predloži vlada obširen finančni načrt, ki omogoči kritje celga primanjkljaja 1900 milijonov kron za trajne obremenitve državnega zaklada. Prihodnja seja finančnega odseka se skliče za eden ali dva dni pred plenarno sejo zbornice.

Zabranjen prehod Italijanom čez Piavo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Uradno: Sovražne sunke smo odbili vzhodno Brente in na Monte Solarolo. Pri San Doni ob Piavi smo zabranili Italijanom poskuse, da se prepeljejo čez reko.

Dunaj, 15. septembra. Uradno:

Na italijanskem bojišču so zelo živahno delovali topništvo, poizvedovalci in letalci.

Načelnik generalnega štaba.

Olenziva se nadaljuje.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Pri c. in kr. četah nobenih večjih bojev.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. septembra. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta in generalnega polkovnika pl. Boehna.

Severovzhodno Bixchoote smo ob lastnem podjetju med obrambo izvajane sovražnega delnega napada ugrabili ujetnikov.

V odseku Canala du Nord so lastni in sovražni sunki privedli do silnih bojev pri Moeuvres in Havrincourt. Odbili smo izvajane delne napade na Gouzeaucourt severno Vermande in na obe strani ceste Ham-St. Quentin.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Napadi, ki jih je sovražnik izvajal popoldne med Ailetto in Aisno po močnem pripravljalnem streljanju, so omagali pred našimi črtami. Vzhodnopruski polki so odbili zvečer ponovljene napade.

Topništvo je delovalo med Aisno in Veslo.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Gallwitz.

Južno Ornesa in ob cesti Verdun-Etain smo odbili sovražne sunke.

Na bojni črti med Cotes Lorrainesom in Mozele so se tekom dne zmerno bojevali. Svojih napadov sovražnik ni nadaljeval. Vzhodno Combresa in severovzhodno Thiaucourt je obtipaval naše črte. Krajevni boji so se bili vzhodno Thiaucourt.

Berlin, 15. septembra. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Na obeh straneh prekopa La Bassée smo odbili delne sovražne napade.

Anglež je pri Havrincourt iznova napadel. Prvi naval nas je potisnil od vzhodnega roba Havrincourt nazaj. Tekom dne večkrat ponovljeni napadi so omagali. Najmočnejši, strnjeni ogenj našega topništva je pripravil protinapad, s katerim smo zvečer zopet popolnoma zasedli črto, katero smo držali pred bojem. Sovražnikove izgube so težke in nam je pripustil približno 100 ujetnikov.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Boehna.

Topništvo je zmerno delovalo. Odbili smo sovražne sunke ob potoku Onignon.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Armada generala pl. Carlowitza je stala med Ailetto in Aisno zopet zapletena v težki boj. Po več ur trajajoči pripravi z ognjem je napadel Francoz od ranega jutra z močnimi silami. Hanoverske in brunšvikske čete so ga odbile na obeh bregovih Ailette. Braniborski in gardni polki so po šestih težkih bojnih dneh, v katerih je sovražnik skoraj vsak dan poskušal, da se polasti višin vzhodno Vauxaillone, tudi zvečer zopet izjavili v trdem pobilnem boju, deloma tudi s protisunkom, štiri napade, ki so jih pripravili z naimočnejšim ognjem topov in min. Pešpolk št. 25 pod

vodstvom majorja Villischa se je ob tej priliki posebno odlikoval. Čez višino vzhodno Laffauxa je izvedel sovražnik sunek proti Allemantu. Naš protinapad ga je tam ustavil. Med Sancyjem in Vaillyjem je omagalo pred našimi črtami več napadov, v katerih je nastopal sovražnik deloma tudi z oklopnimi vozovi.

Poizvedovalci so preplavali vzhodno Vaillyja prekop Aisne in se vrnili z na desnem bregu ugrabljenimi ujetniki.

Francoz je napadel južno Aisne med Revilloa in Romaiom pred vsem z našimi četami. Ključni težkimi prejšnji dan mu zasorim izgubam, je popoldne po težki pripravi z ognjem iznova izvedel sunek. Sovražnik smo odbili in ugrabili nad 100 ujetnikov.

Bojna skupina generala pl. Gallwitz.

Sunki, ki jih je izvajal sovražnik na obeh straneh ceste Verdun—Etain, so omagali. Med kotom Lorraine in Mozele so se razvili boji na predpolju naših novih črt. Sovražnika, ki je izvajal deloma z oklopnimi vozovi sunke na nje, smo odbili. Delovanje topov se je omejevalo na motilni ogenj, ki se je v zvezi s pehotnimi boji od časa do časa okrepil.

Včeraj smo sestrelili 9 sovražnih zrakoplovov in 46 letal.

Berlin, 15. septembra, zvečer. Uradno: Nobenih večjih bojev. Odbili smo delne sovražne napade pri Havrincourt in med Ailetto ter Aisno. Boji na predpolju so se razvili med Cöty Lorraines in Mozele.

pl. Ludendorff.

Angleško uradno poročilo.

12. septembra zvečer. Naša podjetja v odseku Havrincourt smo zjutraj kljub neugodnemu vremenu nadaljevali. Angleške čete so napadle Trescault in ga zasedle, kakor tudi stare črte angleških jarkov vzhodno in severno od tam. Na desnem bregu so napredovale novozelandske čete vzhodno Gouzeaucourt-skega gozda in premagale trdovratni odpor nemške lovske divizije. Pri Havrincourt je napadla 62. yorkshirska divizija, ki je vzela vas 20. novembra 1917, drugič na istem ozemlju z isti uspehom. Druge angleške čete so izvedle severno Havrincourt napad čez Canal du Nord. V hudem boju so vzele naše čete vas in odsek Hindenburgove črte med vasio in prekopom. Lancashirske čete so tudi s hudim bojem severno Bapaume zasedle na Cambraiški cesti Moevnes. Ugrabili smo ob tej priliki približno 1000 ujetnikov. Na južnem delu naše fronte smo danes napredovali južno prekopa La Bassée severovzhodno Armentieres.

Francosko poročilo.

12. septembra, zvečer. Zahodno St. Quentin smo skupno z angleškimi četami napredovali do ceste Hainon-Savy. Ameriška armada je napadla danes pri St. Mihielu. Podjetje najugodnejše napreduje.

13. septembra, popoldne. Zahodno St. Quentin smo zasedli Francozi vas Savy. V Champagni smo odbili z močnimi silami podvzeti napad severovzhodno Mesnila in Les Hurlusa. Pri Verdunu so Francozi ugrabili ujetnikov 13. septembra zvečer. Tekom dne smo napredovali med Savjem in cesto St. Quentin-Ham. Severno Ailette la Fosseja smo odbili dva nemška protinapada pri Laffaux in pri Moissyju. Dosežene uspehe pri St. Mihielu beleži ameriško poročilo.

Ameriško poročilo.

12. septembra. Naše čete, ki operirajo v odseku St. Mihiela, so danes zjutraj znatno napredovale. S podporo francoskih enot so zlo-milno odpor sovražnika in smo na nekaterih mestih napredovali 5 milj. Do zdaj smo našli 8000 ujetnikov. Operacija ugodno napreduje.

13. septembra, zvečer. V odseku St. Mihiela smo zopet napredovali. Vsed zveze naših čet, ki se bore v tem odseku, s četami, ki napredujejo na zahodu, smo ves naprej štrleči kot vzravnali in dosegli točke 12 milj severovzhodno St. Mihiela. V boju smo ugrabili veliko ujetnikov. Sovražnika sili naše trajno prodiranje, da se umika. Med svojim umikom uničuje neizmerne množine materiala. Število prejetih ujetnikov se je zvišalo na 13.300. Naša črta se razteza zdaj čez Herbenville, Thillot, Hattenville, Saint Benoit, Hammes, Jaulny, Thiaucourt in Vieville.

Uspehi naših čet v Albaniji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Uradno: Severno Pojani so iztrgale naše čete sovražniku več žilavo branjenih sel. Iz priborjenih postojank smo odbili silne italijanske protinapade, katere so podpirali oklopnimi avtomobili. Italijani so se umikali v neredu. V ozemlju Tomorja smo izpolnili naše zadnjič priborjene uspehe z nadaljnjim pridobivanjem tal.

Šef generalnega štaba.

Boji boljševikov.

Moskva, 14. septembra. (K. u.) Izvestija poročajo: Prebivalstvo v Turkestanu drži popolnoma z oblastjo sovjeta.

Stockholm, 14. septembra. (K. u.) Čete sovjetov so osvojile Simbirsk. Do zdaj še niso potrjene vesti o padcu Petrograda.

Maklakov in Protopopov usmrčena.

Stockholm, 14. septembra. (K. u.) Radi revolucijskih spletk so med drugimi osebami usmrtili tudi bivša ministri Maklakov in Protopopov.

Angleži in boljševizem.

Stockholm, 14. septembra. (K. u.) Angleška vlada je ruskim socialistom Axelrod in Rozanovu, ki prebivata v Stockholm, odklonila popolno listo na medna-

rodni socialistični posvet, ki prične 17. t. m. zborovati v Londonu, dasi se goreče bori z boljševiki. Odklonitev utemeljujejo z okolnostjo, da ne spada Rusija več k zavzemnikom. Ruski delegati se zato tudi ne morejo preseliti v Švico, kakor so nameravali.

Politične novice.

+ Burianova nota se je odposlala v soboto ob 5. uri popoldne.

+ Sprejemi pri cesarju. 13. t. m. je cesar sprejel goriškega deželnega glavarja msgr. Faiduttija, prednico uršulink v Gorici m. Savlich, vojnega ministra barona pl. Stöger-Steinerja, justičnega ministra dr. vit. pl. Schauerja in gardnega kapitana grofa Auersperga. Uršulinsko prednico iz Gorice je sprejela tudi cesarica v krogu svojih otrok.

+ Parlament. Z Dunaja poročajo 14. t. m.: Zbornični predsednik dr. Gross in ministrski predsednik baron pl. Hussarek sta se dogovorila, da se skliče parlament 1. oktobra. Ministrski predsednik je bil želel, da bi se zbornica sešla šele 15. oktobra in bi imel finančni minister čas, neobhodno potrebni finančni načrt v vseh podrobnostih dovršiti. Od tega, kako bo zbornica finančni načrt sprejela, je odvisno, ali finančni minister ostane ali pa pojde. — Pred meritornimi razpravami začetkom jesenskega zasedanja se bo po vsej priliki vršila velika politična debata, ker čutijo vse stranke potrebo, da govore o dogodkih v poletnih počitnicah. V ospredju bo stalo mirovno vprašanje. Po splošnem mnenju bo baron pl. Hussarek v sporazumu z grofom Burianom podal posebno pojasnila. Tudi nepravilne na železnica in pomanjkljivosti v poštnem in telefonskem prometu spravijo razne stranke na dnevni red.

+ Delegacije. Z Dunaja poročajo, da bo nekaj odsekov avstrijske delegacije, posebno vojni odsek, sklicanih še tekom tega meseca na vrsto sej. Kadar bodo odseki pripravili snov, se bo sešel tudi plenum delegacije.

+ Hrvatski sabor se sestane koncem oktobra na daljše zasedanje.

+ Delitev Češke. 14. t. m. se je mudil na Dunaju predsednik deželne upravne komisije na Češkem grof Schönborn. Pravijo, da izide naredba o delitvi češke deželne upravne komisije še pred 1. oktobrom.

+ Zgodovina Jugoslovancov. »Die Fr. Zeitung«, ki izhaja v Baslu, je prinesla v podlistku pod naslovom »Zgodovina Jugoslovancov« ekscerpt iz govora poslanca dr. Smolake, ki ga je govoril v zadnjem zasedanju avstrijskega parlamenta.

+ Za obtožene mornarje. Z Dunaja nam poročajo: V sredo 11. t. m. so poslanci Stanek, Soukup in Dulibić v imenu Češkega svaza in Jugoslovanskega kluba intervenirali pri vojnem ministru in generalnem avditorju v prilog našim mornarjem, obtoženim upora meseca februarja tek. leta; kakšen bo uspeh, se bo videlo. Jugoslovanski klub je med svojimi člani iskal branitelja, toda žal tisti, ki bi mogli zagovorništvu sprejeti, niso vpisani v imenik vojaških zagovornikov. Poslanec dr. Dulibić, ki je sodni svetnik in vpisan v imenik kazenskih zagovornikov na civilnih sodiščih, je zahteval na domobranskem ministru, da ga vpišejo tudi v imenik zagovornikov na vojaških sodiščih. Njegovo prošnjo so odbili, ker vojaški kazenski pravni red dopušča kot branitelje na vojaških sodiščih samo odvetnike, ne pa drugih kazenskih zagovornikov.

+ Čehi izgnani z Reke. »Novine« poročajo: Reška policija je sporočila nekaterim češkim rodbinam, ki stanujejo na Reki, da se morajo v osmih dneh izseliti iz mesta. Pravijo, da bo ta usoda zadeva vse Čeha na Reki.

+ Jugoslovanska socialistična organizacija na Koroškem. Včeraj popoldne se je vršila v Celovcu v hotelu Trabesinger deželna socialistična konferenca za Koroško. Osnovna se je deželna organizacija jugoslovanske socialne demokratske stranke za Koroško. Na zborovanju sta med drugim govorila gg. A. Kristan in Petejan.

+ Akcija grofa Tisze. Pod tem naslovom poroča dunajska »Zeit«, da se v budimpeštanskih krogih pripisuje velik pomen vesti »Az Ujsaga«, da je cesar sprejel 10. t. m. grofa Štefana Tiszo v privatno avdijenco, v kateri je razložil Tisza cesarju svoje nazore v važnih notranjih in zunanjih političnih vprašanjih. Ta vest je vzbudila — pravi »Zeit« — veliko pozornost v političnih krogih, ki pa uradno še ni potrjena.

+ »Česky Zpad« ustavljen. Vlada je ustavila v Plznu izhajajoče glasilo češke katoliške stranke »Česky Zpad«. List je veliko pisal o Jugoslovanih.

+ Brezmesne tedne uvedejo glasom »Venkova« na Češkem, in sicer že z oktobrom. V novembru in decembru bosta pa dva brezmesna tedna. Zato bo prebivalstvo dobilo polni delež moke in kruha.

+ Ministrski svet v Madridu. Amsterdam, 15. septembra. (Kor. ur.) Španski kralj Alfonz bo predsedoval v ponedeljek ministrskemu svetu.

Dnevne novice.

— Duhovniške osebne premembe. Ravnatelj kn. šk. pisarne, konzist. svetnik Viktor Steska je radi bolehnosti prosil za sprejetje v pokoj. Na njegovo mesto je bil imenovan dosedanj kn. šk. tajnik Josip Dostal. Kot tajnik je nameščen Jakob Strekelj, kaplan v Kostanjevici.

— Umrl je v Stajnici na Hrvatskem opat in proš senjskega kaptola Josip Znidaršič, rodom Slovenec. Rojen je bil leta 1844. v Ilirski Bistrici, od koder se je še kot otrok preselil s svojim očetom na Hrvatsko. Pokojnik je bil večkrat kapitularni vikar in nekaj časa tudi ravnatelj semenišča. Bil je navdušen pristaša jugoslovanskega gibanja. Naj počiva v miru!

— Poročil se je trgovec in veleposestnik g. Drago Kobi na Bregu pri Borovnici z gđno. Mio Barletovo iz Kozjega. Vse najbolje!

— Slab dovtip. Iz Slapa pri Vipavi se nam poroča: Naša občina je dobila ukaz od dežele vlade, da mora kot prvi obrok dati vladi 900 kg žita. Gospodje, ki so to zapisali, menda ne vedo, kje leži Slap, ali so pa hoteli narediti slab dovtip. — Naša občina šteje 499 prebivalcev. Ena sama hiša je pridelala živeža toliko, da bi morda za silo prebila do novine, ako bo varčevala in ne bo najemala preveč delavcev. Vse druge morajo več ali manj dokupovati. Imamo pa 120 prebivalcev, to je ena četrtina občine, ki ne pridelajo ničesar. Toda tudi ti ljudje morajo živeti. Iz občine ne morejo, ker so večinoma ženske z majhnimi otroci, imajo tukaj hišico, morda raven majhen vinograd, dalje stari slabotni ljudje, katerih sinovi so pri vojaki; slednjič župnik, učiteljica itd. Kupiti ne more-

Lansko leto se ni pridelalo živeža v občini skoraj ničesar. Krompirja ni imel nihče niti za seme, svežo repo so kupovali v jeseni po 70 vin. kilo, pozneje pa še mnogo dražje. Vlada je dajala po 3 kg slabe moke na mesec in osebo ter 1 četrt kilograma mesa na mesec. — Ko je prišla novina, je bilo vse sestradano ter je komaj čakalo, žito so sušili na peči, da je bil hitreje kruh, krompir so kopali še droben, deloma je bil pokraden. Sedaj so mnogi žito že pojedli ter trgajo na pol zrelo koruzo, jo suše na peči in komaj čakajo na polento. — En del ni ničesar pridelal, drugi del je pridelal malo, a to je že pojedel, za celo leto dovolj ni pridelal nihče ali morda kvečjemu eden. Zdaj pa naj še dajo vladi. Nek visok gospod je šel letošnje poletje na počitnice na nek grad pri Mirni na Dolenjskem in drugi dan potem je nek mož nesel v listnatem košu piščance v grad. K nam pa ni takega Miklavža. Kokoši so lansko jesen večinoma pokradli vojaki, prešči so pa bili tako drobni, da so jih ljudje klali na ognjišču kot mačke. Spomladi je za mnogo ljudi bil glavni živež nezabeljen regrat, kot zajčki. Komaj je čakal na tista zrna žita in sedaj mu jih hoče vzeti vlada. — Kmet ima pa svojo kmečko pamet in po tej svoji kmečki pameti misli tako-le: Časniki pišejo, da smo sedaj tesno in nerazdružljivo združeni z Nemci. Torej naj nam dajo tudi hrano Nemci.

— Draginjska doklada učitelstvu. Od velikega števila krajin šolskih svetov je prejel Jugoslovanski klub dopise, v katerih prosijo poredovanja, da se izplača učitelstvu na Kranjskem do 15. septembra vojna doklada, kakor jo je sklenil državni zbor, da se s tem zagotovi redni pouk v prihodnjem šolskem letu. Dopisi imajo večinoma datum 10. in 11. septembra, klub jih je prejel 12., 13. in 14. septembra. Očividno dotični krajni šolski sveti takrat še niso vedeli, da je zadeva rešena v tem zmislu, da se izplača doklada s 1. oktobrom, ker je izplačilo poprej tehnično nemogoče. Toliko v pojasnilo vsem dotičnim krajinim šolskim svetom mesto posebnega odgovora vsakemu posebej. — Jugoslovanski klub.

— Otvoritev in slovesni blagoslov »Zadružnega doma« v Kranju bo v nedeljo, 22. septembra. Ob 9. uri bo darovana v Roženvenu sv. maša, ki se je bodo udeležili člani konsuma in Jugoslovanska Strojkovna Zveza (skupini Kranj in Šmartin). Med sv. mašo bo govor. Po sv. maši pojdejo udeleženci k blagoslovu »Zadružnega doma«, ki bo ta dan slovesno otvorjen. — Otvoritev poseti predsednik konsumnih društev pa tudi načelstvo J. S. Z. »Zadružni dom« bo blagoslovil č. g. dekan Anton Koblar.

— Za prehrano Dalmacije. Po zaslugi hrvatskega bana je zasigurana aprovizacija Dalmacije, ki bo dobivala moko naravnost iz Hrvatske.

— **Dražba lova.** V sredo, 18. sept. ob 10. uri dop. se bo oddal pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku na javni dražbi v zakup lov občine Peče za nadaljno zakupno dobo do 30. junija 1923. Dražbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku.

— **V normalni čas nas je danes jutraj ob 3. uri prestavila vlada s tem, da smo pomaknili kazalce na urah za eno uro nazaj.** Ljudje so bili nocoj v splošnem bolj zadovoljni kakor spomladi, ko so premaknili kazalce za eno uro naprej. Nocoj so namreč spali eno uro več. Koliko dobička nam je prinesel uradni poletni čas, še ni znano.

— **Umrl je v Jedrzu v glavni delavnici pri poljski železnici dne 30. avgusta pijonar Andrej Kregar iz št. Vida nad Ljubljano.** Dan pred smrtjo se je javil bolnega, a zdravnik je izjavil, da je zdrav in moral je delati do večera. Drugo jutro ni več mogel vstati. Došli zdravnik mu je dal en dan »dienstfrei«, zvečer o pol 8. uri je pa umrl.

— **Poročil se je dne 9. septembra veleposelnik in trgovec na Jesenicah, Ferdinand Arnejc z gđ. Anico Baloh, posestnice hčerjo.** Poroko je izvršil na bleškem otoku ženinov bratranec dr. Janko Arnejc, župnik v Žrelcu na Koroškem. Čestitamo!

— **Odlikovan je s častniškim križcem Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo mornariški superijor č. g. Ivan Koršic.** — **Umrla je 8. septembra v Cavtatu gospa Jela vdov. Schiffrer, roj. Bratič.**

— **Oni potniki, ki so se peljali v torek 3. septembra z večernim vlakom z Jesenic proti Ljubljani v II. razredu, se prosijo, da naznanijo, če so zapazili na tleh lahek težni plašč.** Sporoče naj na naslov: »Župni urad Begunje, Gorenjsko«.

Prosveta.

pr Iz pisarne dež. narodnega gledališča v Ljubljani. Stolno kraljevo mesto Krakov

je sporočilo tukajšnjemu gledališču, da dobi vsak slovanski pisatelj, katerega delo bo igrano na obeh krakovskih mestnih gledališčih, 10% od celoletnega izkupička kot honorar.

pr **Hrvatski pjevači u Beču.** Pjevački i glazbeni klub »Lisinski« iz Zagreba priredjuje na 5. listopada u 7 sati u večer u velikoj dvorani Musikvereina veliki vokalni koncert sa biranim programom jugoslavenskih zborova. Za ovaj koncert vlada veliko zanimanje ne samo kod Hrvata, Srba, Slovenaca i Čeha, već i kod Njemaca. Karte u koliko ih još ima na raspolaganje, dobivaju se kod domaće tvrtke »Mozarthaus«, I., Operngasse 3, telefon 6093.

Ljubljanske novice.

lj **Klub občinskih svetnikov S. L. S.** ima sejo danes zvečer točno ob 8. uri v posvetovalnici K. T. D., I. nadstropje.

lj **Sestanek predavateljev S. K. S. Z.** se vrši v torek dne 17. t. m. ob 8. uri v prostorih tajništva S. L. S., Katoliška tiskarna II. nadstropje. Vsi delavci na polju ljudske izobrazbe se vabijo k sestanku, da razgovorno uredimo enoten načrt za ljudsko vseučilišče.

lj **Prehod za pešce** nad progo južne železnice na Dunajski cesti je zopet odprt. lj **Umrl je trgovec in posestnik gosp. Karel Seunig,** stare znane ljubljanske meščanske rodbine.

lj **Na kapi je umrla v soboto zvečer gospa Terezija Verovšek,** žena magistratnega računskega revidenta Mih. Verovška.

lj **Skrb za Ogrce.** V četrtek so peljali iz Codroipe skozi Ljubljano vlak govedine, večinoma krav in nekaj bikov. Vsega skupaj je bilo 300 krasnih eksemplarov. In kaj

mislite, kam so poslali to krasno živino, katero je avstrijsko vojaštvo nakupilo v zasedenem ozemlju? Tja, kjer je manjka, bode marsikdo rekel. Kaj šel! Tja, kjer jo imajo že itak dovolj, v Budimpešti! In to je bil v kratkem že drugi slučaj! Mi je itak ne rabimo, saj imamo gobe, belega kruha dovolj, moke dovolj in sploh vsega, vsega v obilici, kakor manjka govedine na Mažarskem. Neverjetno!

lj **Kritični dnevi.** V soboto, včeraj in danes so bili za Ljubljano res kritični dnevi, kakor že poročamo na drugem mestu. V soboto je smrt gnala v vodo Lahovo postrežnico. V nedeljo dopoldne bi bila v Gruberjevem kanalu kmalu utonila dva mladeniča. Popoldne sta našla smrt v valovih tega kanala zaročenec in hčerka mesarja Zana. Istega popoldneva je padel s kolesa neki tukajšnji molar, ki se je peljal po mleko, in se ubil. Danes je neka ženska, baje begunka, na Miklošičevi cesti padla, in ko so jo prenesli v Pogačnikovo vežo, umrla. Malo manj kot nagle smrti sta tudi v soboto umrla veletržec g. Karel Seunig in soproga magistratnega računskega nadrevidenta g. Mihaela Verovška. Zares sama žalost in nesreča.

lj **Preprečena nesreča.** Včeraj dopoldne sta se v Gruberjevem prekopu s čolnom vozila dva mlada fanta. Ker je zatvornica vsled velike vode, ki je narastla po zadnjem deževju, odprta in voda zelo deroča, čolna, ki je zajel vodo, nista mogla obvladati in bi bila postala nedvomno žrtvi valov, ko bi preteče nevarnosti ne bila opazila v Velepčevih (preje Sušteršičevih) hiši stanujoča stranka in prišla prestrašenima mladeničema, ker je bil čoln k sreči še tako blizu kraja, z drogom pravočasno na pomoč ter ju rešila gotove smrti.

lj **V Gradaščico skočila je v soboto popoldne v obližju Kolezije postrežnica Lahova,** katere mož je mobiliziran in bila, ko

so jo potegnili iz vode, že mrtva. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Vzrok nesrečne smrti na znan.

lj **Dvojna smrt v valovih Ljubljanske.** Včeraj popoldne sta najela desetnik Anton Piber in hčerka mesarja g. Zana čoln ter se z njim peljala navzgor po Ljubljani. Ko priveslata do odcepa Ljubljanske in Gruberjevega prekopa, do takozvane špice, je vsled deževja narasla voda, odnosno tam se nahajajoči vrtinec zvil čoln v Gruberjev prekop, iz katerega nista mogla nazaj. Desetnik je, videč pretečo nevarnost, ves prepaden molče skušal z vsemi močmi s čolnom priti še pravočasno h kraju, da bi zamogla skočiti na škarpo, a ni bil kos deroči vodi, zaročenka njegova pa je že v smrtnem strahu obupno klicala na pomoč. Smrtno igro je gledalo nebroj občinstva ter praznih rok s strahom pričakovalo izida. Ne vrvi, ne nobene druge rešilne priprave pri rokah, ni bilo nesrečnikom z najboljšo voljo mogoče pomagati. Voda je drla s čolnom nemoteno dalje ter se kakor radujoča igrala z dvema mladima življenjema. Vedno bliže zatvornic. Kaj bode? Tresk! — telebne čoln v zatvornico, se razbije in zaročenec in zaročenka zgineta v valovih. Brat nesrečne deklice je za domovino padel; eden je bil v Galiciji ranjen in je že okrevaj, toda kruta usoda je zahtevala, da obžalovanja vrednim staršem ne ostane tudi edina hčerka. Nepričakovano je smrt ugrabila tudi to. Prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

lj **Dva dijaka-begunce** iščeta stanovanja s hrano za tekoče šolsko leto. Poizvedbe se vršijo pri Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani.

Zgubila se je včeraj v nedeljo zvečer na poti iz Selc v Škofjo Loko svilenka ženska ovratna ruta. Kdor jo je dobil, naj jo blagovoljno prinese v škofjelški Društveni dom.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko naznanja tužno vest, da je dne 14. septembra t. l. preminul gospod

Karel Seunig
kupčijski vodja zbornične Razdeljevalnice za usnje, trgovec, posestnik itd. itd.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1918.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

XX. redni občni zbor
delniške družbe »Kolinska tovarna kavnih primesi trgovsko delniško podjetje«

se bo vršil

ponedeljek, dne 30. kimovca 1918 ob 10. uri dopoldne v zborovalni dvorani trgovske in obrtne zbornice v Pragi.

- Spored:
1. Letno poročilo upravnega sveta.
 2. Predložitev in odobrenje bilance za upravno leto 1917/18 ter poročilo in predlog računskih preglednikov.
 3. Predlog upravnega sveta, kako naložiti čisti dobiček, in sklepanje o tem.
 4. Poročilo o državnem odobrenju emisije 5000 delnic lit. B, katero je sklenil redni občni zbor dne 23. vinotoka 1917 in pooblastitev upravnega sveta izvršiti to emisijo v roku, katerega je določila državna uprava, dalje predlog upravnega sveta in sklepanje v zadevi prioritete pravice gg. lastnikov prejšnjih akcij v smislu paragrafa 9. pravil.
 5. Predlog za zvišanje delniške glavnice za nadaljnja 2.000.000 K potom izdaje 10.000 kosov akcij lit. B, pooblastitev upravnega sveta za izvršitev te emisije in za doseg potrebne izpremembe pravil paragrafa 9.
 6. Volitev 4 članov upravnega sveta.
 7. Volitev 4 računskih preglednikov in 1 namestnika.
 8. Prosti predlogi.

Pravico udeležbe na občnem zboru in glasovanja na njem imajo glasom paragrafa 13. pravil lastniki delnic, ki so bili najkasneje 30. 6. 1918 v knjigi delničarjev zapisani. Za izvrševanje glasovalne pravice potrebne delnice je treba z nezapadlimi kuponci vred 8 dni pred občnim zborom položiti pri naših blagajnicah v Pragi, Kolinu, Prostějovu, Ljubljani, Horkah, Vys. Veseli, pri živnostenski banki v Pragi, pri Češki banki v Pragi in pri filijalkah teh zavodov ter pri blagajnicah Ljubljanske kreditne banke. O položitvi delnic se izda potrdilo in legitimacija za občni zbor.

V PRAGI, dne 10. kimovca 1918.

Em. Placek l. r.,
predsednik upravnega sveta.

Prostovoljna prodaja.

postelj, slamnic, modrocev, odelj, ozglavnic, koecev, stolov, miz, omar, glasovirjev, bilarda, opreme za kopalnico, šolskih miz, klopij, tabel, zbirke biaga, telovadnega orodja itd.

se vrši 20. in 21. septembra event. tudi 23. in naslednje dni od 9.—12. ure in 2.—5. ure v hiši Cesarja Jožefa trg 10.

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
KISLA VODA

Po celi Jugoslaviji naj se pije
Tolstovrška slatina
in novi
Silva urelec

➤ Pošta: GUSTANJ.
➤ Tam se naroči tudi fino
belo, rdeče in črno vino
ter žganje in sadni moš

Povečane slike
do naravne velikosti, kakor tudi
:: oljnat portrete na platno ::
izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek
prvi fotografski in povečevalni zavod
—::: V LJUBLJANI :::
KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

Kupim
zamaške
in vreče

in plačam za nove zamaške K 110.— za kilogram, stare, zavrtane, a ne zdrobljene K 65.— za kilogram, dolge šampanske zamaške, ne umetno blago, K 1.— za komad, in za vreče kron 14.— za komad. — Prevzamem vsako množino proti prejšnji vposlatvi vzorca in aviso po povzetju. 2871

E. Landskroner
mesto za nakup vreč in zamaškov
Gradec, Lendkai 15.

GARJE
srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1212

SIGORIN
zatre čudovito naplo
stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Apothekszur Hofnung: **Peec 16, Ogrsko**
Lekarna »pri upanju«

Glavne prodajalne v Ljubljani:
lekarna Gabr. Piccoli in Mr. B. Sušnik
ter drožeriji Ant. Kane in B. Čvancarja

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja pretužno vest, da je njen član ravnateljstva, gospod

KAREL SEUNIG
posestnik in trgovec,
po kratki, mučni bolezni, dne 14. septembra preminul.
V LJUBLJANI, dne 16. septembra 1918.

RAVNATELJSTVO.

Brez posebnega obvestila.

Rezka Verovšek
v soboto dne 14. t. m. ob 10. uri zvečer nenadoma preminula.
Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek 16. septembra 1918 ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti Jenkova ulica št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V najgloblji žalosti sporočamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskrenoljubljani nepozabni soprog, oziroma predobri oče, brat, stric in svak, gospod

Karol Seunig
trgovec in posestnik

v soboto dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer, po kratki, mukepolni bolezni mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek 16. septembra 1918 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Erjavčeva cesta št. 26 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bo truplo blagega rajnika položilo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1918.

Jelka Seunig, soproga.
Vera, Staniko, Joško, Marijan, Vital, otroci. Fran Seunig, brat.
Katinka dr. Furlanova, sestra. — Vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Svarilo.

Svarim vsakogar, ki bi kaj posodil ali hotel kupiti od moje svakinje **LINE KRASOVIC**, usnarja in posestnika soproje iz Škofje Loke, na Studencu št. 8. Ker se moj brat nahaja pri vojakih, sem jaz oskrbnik njegovega premoženja in torej ne bode nikdo plačnik za dolgove, ki bi jih ona napravila, in tudi kupčija z njo bi ne bila veljavna. Vsak naj se obrne na moj naslov, preden ji hoče kaj posoditi ali od nje kaj kupiti. Toliko v pojasnilo. **IVAN KRASOVIC**, usnar in posestnik v Škofji Loki. 3352

PRODAJAM**papirnatih ustnike za cigarete**

barvaste, z nepokv. cevko, nezavite, brez kartona in jih ponudim brez daljnje korespondence prosto po 10 K za tisoč. Manj kot 2000 se ne pošilja. 3356

BRATJE ČECH, PRAGA II.

ISCÉM izurjenega, vojaščine prostega

žagarja

va vodno žago na Dolenjskem. Stanovanje, drva prosto. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 3308.

Organist

(CERKVENIK), obenem obrtnik (star 39 let), se želi nastaniti najraje v mirnem kraju kje na Kranjskem ali Spodnjem Štajerskem. Nastopi lahko oktobra ali pozneje. Cenj. pisma pod: »**LJUBITELJ GLASBE**« 3362 na upravo »Slovenca«.

Deček

ki je 13 do 15 let star. SE SPREJME v meščansko hišo za lahko delo proti popolni oskrbi in plači. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3363.

National-blagaine

kupujemo ob vsaki priliki. Zahtevajte ponudbe od National-Registrier-Kassen, G. m. b. H., Dunaj VI., Mariahilferstraße 57—59. 3366

Absolventinja dvorazrednega trgovskega tečaja, zmožna hrvaškega, nemškega in italijanskega jezika, želi nastopiti službo kot

kontoristinja

Priljubljena je en mesec prakticirati, ker ne zna slovenskega jezika. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3361.

IZBOREN**nadomestek za kavo**

zelo sladak, uporaben brez cikorije, zavil v zavojčkah po 5 in 10 kg, pošilja po povzetju po 10 K 1 kg ali pri 100 kg po 8 K 1 kg. Zavojčina se zaračuna najceneje. — **GUSTAV SUŠICKY, ČESKI BROD, ČESKO.** 3355

Naznanilo.

Staroznana

plzenska restavracija SCHMIDT

Ljubljana, Gradišče 2

je zopet v polnem obratu in otvorjena za p. n. goste. — Izborna kuhinja po meščanskih cenah. Pivo- in vinočič tudi čez dan in tudi čez ulico. — Velik senčnat vrt. — Veljupostovanjem

IOSIPINA SCHMIDT, restavratorka.

Domača semena

ruhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje **PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG.** 2534

Ne zametujte denarja!**Ne kvarite oblek****z raznimi vojnimi barvami!**

Nudim Vam edino zjamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo

barvo za obleke

iz najstarejše in največje tovarne za barve. Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temno zelena, rdeča, temno rdeča, vijoličasta, siva, rujava in rumena. — Da se ne pravi temno modra, se dá polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo. 100 zavojev 50 kron. 500 zavojev po 45 K za 100 zavojev. 1000 zavojev po 40 K za 100 zavojev. Poštne prosto pošilja 3136

Rudolf Cotte

Vrhnika.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Umrila je včeraj naša ljubljena, dobra mamica gospa

Helena Poljanec roj. Mlakar

Prenesli smo jo danes iz hiše žalosti pred Prulami št. 21. na pokopališče pri Sv. Križu k večnemu počitku. Svete maše zadržnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, 16. septembra 1918.

Žalujemo ostali.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša predobra mati, oziroma stara mati in tačca, gospa

Ema Šuflaj

c. kr. sodnega svetnika vdova,

danes po dolgi, mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo. Pogreb v ponedeljek dne 16. septembra 1918 ob 11. uri dopoldne.

Velike Lašče, dne 14. septembra 1918. 3359

ŽALUJOČI OSTALI.

Po trti neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljeno

August Lasič

posestnik in mesar, sedaj vojak iz Vrtojbe pri Gorici,

dne 5. t. m. ob štirih zjutraj žrtvoval svoje mlado življenje za domovino. Pogreb nepozabnega se je vršil v soboto, dne 7. t. m. iz vojaške bolnišnice na Opčinah na tamošnje civilno pokopališče.

Svete maše zadržnice se bodo brale v več cerkvah.

Priporočamo ga v blag spomin. 3358

Bilje, dne 15. septembra 1918.

ŽALUJOČI OSTALI.

Toraka**Josip Petelinc,**

LJUBLJANA, poleg frančiškanskega mostu, SV. PETRA NASIP št. 7 opozarja cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev

šivalnih strojev

za rodbinsko rabo, krojače in čevljarje. Kdor si jih želi nabaviti, naj se čim prej oglasi. 3123

Nekaj cementa

se zamenja za živila. Vpraša naj se v trgovini Ign. Vok, Sodna ulica, Ljubljana. Istotam SE KUPI tudi 3290

možna roza

Pozor! Pozor!

Tvrška G. Darbo

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13 naznanja svojim cenjenim odjemalcem od tukaj in od daleč, da bode trgovina

zopet odprta

OD 15. SEPTEMBRA DALJE. 3328

V najem se da malo

posestvo

z nekaj njivami, travniki, vrtom ter poslopjem. Več o tem se polze pri: **IVAN KRT**, posestnik, Struževo, pošta Kranj.

Pozor!

Karamelo, konbone v dozah menta, fondant kocke, mentol, malc itd. priporoča na debelo

G. Darbo, Ljubljana

Mestni trg 13.

Sprejme se takoj

DEKLA

ki je navajena delati na polju in pri živini. Zivine samo 1 krava in 2 prašiča. Plača dobra. — Več se izve pri Lovro Rebolju-u v Kranju.

ZNATNO NAGRADO

dotičnemu, ki preskrbi za zakonski par brez otrok takoj

stanovanje

s 3—4 sobami, kuhinjo in pritličniki na Mestnem trgu ali v bližini. — **FRANC KSAV. SOUVAN.** 3329

Deklica

zdrava, močna in naobražena, se sprejme takoj k dvema otrokoma. — Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3351.

KATERI vpok. duhovnik

bi hotel s 1. novembrom 1918 prevzeti oskrbovanje male župnije v mirnem kraju? 500 duš, 1 razred sole, 5 km od železnice. — Natančneje pri župnijskem uradu v Zvabeku, p. Pliberk, Spodnje Koroško. 3346

Nebo žari

za moški zbor zložil Alojzij Mihelčič. Dobi se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani in pri skladatelju na Lokvici pri Metliki. 3314

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrlvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Polhovne kože**krtove kože****hrčkove kože**

kupi po najvišjih cenah

D. Kölner

trgovina s kožami in krznom LEIPZIG, Brühl 47.

Pošiljate se prosijo po pošti v zavojih po 5 kg, odpadli znesek se odpošlje takoj po prejemu. 3031

Ureče na debelo**Soilo v štrinah**

kupi v vsaki množini »Weingarten«, Dunaj VII., Kaiserstrasse 90. 3087

ISČE SE za posestvo z velikim gospodarstvom na Gorenjskem spretno, samostojno

proti zelo dobri plači. Istotam tudi **PERICO**, ki zna dobro prati in likati. Naslov pove upravnistvo »SLO-
VENCA« pod št. 3310.

BANČNA URADNICA išče radi pre-

selitve starišev pri boljši družini

STANOVANJE S HRANO

Cenjene ponudbe pod: Poldi Miklavčič, kreditni zavod, fil. Gorica, Prešernova ul.

Poskrbite že sedaj za svojo potrebično

žveplenege prahu

ker bo vsled neprestanih transportnih težkoč nemožne pravčasno dobaviti žvepleni prah.

99% čisti sicil. žvepleni prah

in 65/70 % sivi žvepleni prah od 100 kg višje v vsaki množini.

»Vaterländ. Handels- und Verkehrs-Akt.-Gesell.

Budapest V., Akademia ut. 20, Naslov za brzojave: Grossist.

Katera družina na deželi bi bila voljna iz usmiljenja sprejeti polletnega

otroka

za svojega. Dopisi naj se naslove pod »Mir« 3317 na upravnistvo »Slovenca«

Kot

blagajničarka ali prodajalka

želi vstopiti gđena. z večletno prakso, večja obeh deželnih jezikov. Če mogoče z vso oskrbo v hiši. Naslov pove upravnistvo »SLOVENCA« pod št. 3324.

KUPIM 3350

kotel za centralno kurjavo dolgot 2—3 m, premer 1'80—2'50 m. Le, če dobro ohranjen. Ponudbe na poštini predal št. 27, Ljubljana, glavna pošta.

Za mleto na mleuske izkaznice.

NAZNANJAM, da imam dovoljenje za mesto Ljubljana. Meljem vse vrste žita in jamčim za točno postrežbo. — **FRAN JUVAN**, posestnik valjenke mlina, Sred. Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano. 3330

Proti mišim in podganam

izvirna prof. Loefler-ja in dr. Danysz-a bacilna piča »TERROR Z VOHANJEM«, najradikalnejše uničevalno sredstvo. — Cena za namakanje 1000 g: proti mišim... K 14— od Dunaja po povzetju, proti podganam K 1720 od Dunaja po povzetju. Dobavitelja c. in kr. vojnega ministrstva, c. kr. nižjeavstrijskega namestništva, deželnih kulturnih svetov itd. — Ravnateljstvo zavoda »TERROR«, Dunaj I. Werdetorgasse 17. — Telefon 15.542. 2994

Živo apno ima Zidno opeko napredaj Bukovo oglje tvrdka

Valentin Urbančič

trgovina z industrijskimi potrebščinami in proizvodi na debelo, LJUBLJANA, Francevo nabrežje št. 1.

Oddajajo se samo celi vagoni!

V petek, 13. septembra se je pozabil na večernem dolenjskem vlaku

1 zavoje manufakturnega blaga

Najditelj se najvljudneje prosi, da ga odda pri g. postajnačelniku v Trebnjem ali v Novem mestu proti dobri nagradi v živilih. 3360

Hrvatska industrijska tvrdka išče izbornega, popolno samostojnega

nadknjigovodjo

popolno večje hrv. ali slov. jezika. Z ozirom na to, da je služba dobro plačana in zjamčen dohodek, se iščejo samo taki reflektantje, ki se ne bavijo z zakatno trgovino ali s postranskim poslom. — Pismeno ponudbe se prosijo na anončno ekspedicijo

J. BLOCKNER, ZAGREB, poštni predal I.-78-II.

Dobro naložen denar!

Dobičkanosno podjetje na Slovenskem Koroškem se iz družinskih razmer za 160.000 kron

Slovaniu takoj proda.

Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Jugoslovanska renta« 3326.